

CZU:378.147:004

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII CURRICULARE, PRIN UTILIZAREA SUPPORTULUI DIGITAL, LA PRACTICA DE INIȚIERE ÎN SPECIALITATE

GONȚA Aliona, VIȘANU Diana,

¹Colegiul Național de Comerț al ASEM, Chișinău

Rezumat: *Articolul „Desfășurarea activității curriculare, prin utilizarea suportului digital, la practica de inițiere în specialitate” abordează, dintr-un aspect practic, instrumentele online și suportul în format digital utilizat în cadrul practicii de inițiere în specialitate. Cercetarea vizează chestionarea beneficiarilor (elevii) prin solicitarea unor sugestii concrete în vederea introducerii schimbărilor și a utilizării, în continuare, a suportului digital în desfășurarea activităților curriculare.*

Cuvinte cheie: *suport digital, practică de inițiere, adaptat, util, inovație, stimulat.*

CARRYING OUT THE CURRICULAR ACTIVITY THROUGH THE USE OF DIGITAL SUPPORT IN THE SPECIALTY BASIC TRAINING

Abstract: *The article "Carrying out the curricular activity, using digital support, in the practice of initiation in the specialty" addresses from a practical point of view the online tools and the support in digital format used in the practice of initiation in the specialty. The research aims at analyzing some concrete examples and suggestions, useful for the introduction / use of digital support in carrying out curricular activities.*

Keywords: *digital support, initiation practice, adapted, useful, innovation, stimulating.*

Introducere

Tranziția sistemului educațional de la varianta clasică (ore de auditoriu) la cea informativ – comunicațională (prin intermediul instrumentelor digitale) a condiționat reorganizarea procesului de predare – învățare – evaluare, valorizând produsul didactic digital, prin stabilirea rolului indispensabil al acestuia în spațiul informațional de cunoaștere. Certificarea conținutului educațional digital s-a produs în perioada în care pandemia mondială și transformările TIC au atins valoarea determinativă în gândirea omenirii.

Așadar, fluxul continuu de schimbări a determinat conștientizarea lacunelor și deficiențelor semnificative în ceea ce privește abilitățile digitale / incluziunea TIC în educație, atrăgând atenția asupra necesității generării unui mediu digital mai bun și mai sigur pentru toți, mai ales pentru elevi. În contextul în care utilizarea materialelor educaționale tipărite a devenit o acțiune irealizabilă, subiecții educației (profesori, elevi, părinți) au încercat să facă față circumstanțelor, propulsând prin elaborarea produselor informaționale, continuitatea învățării, dând dovadă astfel de hotărâre și perseverență., disponibilitate, interes, măiestrie pedagogică, inventivitate.

Cercetarea noastră se bazează pe analiza în profunzime a demersului educațional tranzitiv, susținut de introducerea cu succes, în paralel cu resursele informaționale tipărite, a suportului didactic digital, capabil să creeze același efecte formative relevante continuității învățării. Angajându-ne activ în acest proces de trecere, atribuindu – ne statutul de subiecți secundari (statutul de cadre didactice Colegiul Național de Comerț al ASEM), am esențializat faptul că sistemul educațional a fost perturbat semnificativ, totodată, am recunoscut că, aceste schimbări obligatorii, înregistrează și oportunități pentru transformarea și eficientizarea procesului de predare / învățare / evaluare, prin elaborarea unor conținuturi didactice variate în format digital și prin integrarea a noi moduri de comunicare cu elevii; deci ce presupune transformarea prin digitalizare, un obstacol sau o provocare?

Suportul digital este conținutul perfect pentru implementarea educației digitale. Produsul digitalizat poate fi utilizat cu succes în procesul educațional din mai multe considerente: de ordin practic, tematic și curricular. În primul rând, este mult mai ușor de accesat și putem să-l avem tot timpul la îndemână. De asemenea, oricând și oriunde ne putem reaminti unele cunoștințe, accesând informația în prealabil. Suporturile digitale sunt o resursă educațională necesară în procesele sistemului de învățământ.

Noile rigori digitale au vizat inevitabil și *Practica de inițiere în specialitate* pentru programul de formare profesională *Turism*. Practica de inițiere în specialitate se efectuează în cadrul instituției de învățământ, în sălile de clasă, conform planul de studii și constituie parte integrantă, obligatorie a procesului educațional, prezentând o formă specială de pregătire profesională a elevilor, de aprofundare a cunoștințelor teoretice și de aplicare, ulterior, a acestora în practică.

Stagiul de practică, în condiții de pandemie, a suferit o serie de metamorfoze și a fost o provocare inedită, atât pentru conducătorul de practică, cât și pentru beneficiari. În acest context, deși suportul didactic pentru *Practica de inițiere în specialitate*, în continuare *Caiet de sarcini pentru stagiul de practica de inițiere în specialitate* a fost elaborat în format clasic (tipărit), ulterior acesta a suferit anumite modificări, adaptându – se la condițiile de predare în format online. Adaptarea și implementarea acestuia a fost una simplă și atractivă, favorizată de varietatea aplicațiilor care permit o foarte atentă selectare a materialului folosit, atât de elevi, cât și de profesori.

Este important ca elevilor, în perioada învățării la distanță, să li se propună alternative de studiere, iar *Caietul de sarcini* adaptat la noile condiții de învățământ, propune sarcini dinamice, datorită aplicațiilor digitale stimulative. *Caietul de sarcini* conține itemi ce pot fi utilizați pentru diferite etape a lecției, cuprinzând itemi variați

ce permit elevilor aplicarea cunoștințelor și abilităților obținute pe parcursul anului de studii printr-un feedback creativ.

Metodologia cercetării

În scopul certificării faptului că, *Caietul de sarcini* adaptat la formatul digital este necesar și util în cadrul învățământului la distanță, am realizat un chestionar ce a vizat intervierea a 56 elevi (căroră, în premieră le-a fost oferit în suportul digital pentru desfășurarea stagiului de practică online) ce își fac studiile în Colegiul Național de Comerț al ASEM. Analizând opiniile elevilor referitoare la aspectele privind procesul didactic în condițiile derulării activităților didactice online, pe perioada suspendării întâlnirilor față-în-față, constatările făcute în procesul analizei răspunsurilor sunt raportate procentual astfel:

1. Un procent semnificativ al elevilor interogați autoevaluează propriul nivel de utilizare a instrumentelor TIC astfel: 36,5% – Avansat, Mediu – 51,9%, Experimentat – 11,6%.

2. La întrebarea *Considerați utilă implementarea suportul digital în activitatea practică?* se constată că: elevii respondenți apreciază utilitatea *Caietului de sarcini digital* în proporția de 77,5% – *Da, foarte util*.

3. Un procent semnificativ al elevilor interogați apreciază calitatea sarcinilor din suportul digital, considerându-le atractive, utile, corespunzătoare. Astfel, 97,8 % - *attractive, utile, corespunzătoare* și un procent ne semnificativ de 2,2 %, ca fiind, *neattractive și necorespunzătoare*.

4. La întrebarea: *Ce îți place cel mai mult, referindu-te la Caietul de sarcini (alege toate variantele care ți se potrivesc)?* urmează „*activitățile sunt accesibile (avem mai multe posibilități de a accesa informațiile pe care trebuie să le învățăm: filmulețe, fișe de lucru)*” (42%), „*plăcere în a utiliza tehnologia în același timp în care învăț*” (38 %), „*activitățile sunt ușor de realizat fără să mă deplasez la școală*” (35 %), „*sarcini personalizate (fiecare elev poate alege felul potrivit în care să învețe)*” (18 %).

5. Un segment important îl constituie *aprecieri/răspunsuri/observații la sarcinile de lucru primite și rezolvate în stagiului de practică de inițiere în specialitate*. Astfel, 92,1% dintre elevi răspund că *au primit răspunsuri, observații și aprecieri la sarcinile prezentate*, 6,7% – *în măsură mică*, 1,2% – afirmă că *nu au primit aprecieri/răspunsuri/observații la sarcinile de lucru*.

6. La întrebarea dacă consideră, după reîntoarcerea la școală, *util* ca *Caietul de sarcini* să rămână în format digital, 78,9 % dintre elevii interviuați consideră că *da*,

este util, 16,3 % dintre intervievați consideră ca *poate fi o activitate în completare*, iar ceilalți sunt de părerea că *nu* este util.

7. Elevii interogați evaluează propriul nivel de satisfacție în urma lucrului cu Caietul de sarcini digital, unde: 1 - total dezacord, 2 - dezacord, 3 - nici acord, nici dezacord, 4 - de acord, 5 total de acord. Un procent semnificativ al elevilor interogați evaluează propriul nivel de satisfacție, considerându-l *superior*. Astfel, 61 % (5) și 39 % (4) dintre elevii chestionași au răspuns cu „5” și „4” (aprecieri mai mici de 4 nu au fost identificate), la întrebările:

1. Sarcina pentru acasă este mai ușor de relizat când folosesc Caietul de sarcini digital;
2. Sunt mai curios să descoper mai multe dacă folosesc Caietul de sarcini digital;
3. Interacționez ușor cu Caietul de sarcini digital;
4. Caietul de sarcini face învățarea mai atractivă.

8. În ce privește stabilirea câtorva aspecte pozitive identificate privind utilizarea Caietului de sarcini digital în comparație cu cele tradiționale, respondenții au stipulat unele avantaje:

1. Poate fi salvat pe dispozitiv și nu mereu este nevoie de internet;
2. Sarcinile sunt accesibile (avem mai multe posibilități de a accesa informațiile pe care trebuie să le învățăm: filmulețe, fișe de lucru);
3. Posibilitatea de a utiliza tehnologia în același timp în care învăț;
4. Caietul de sarcini digital face învățarea mai atractivă;
5. Sunt mai curios să descoper mai multe dacă folosesc suportul digital;
6. Conținuturile pot fi șterse, corectate sau actualizate cu ușurință;
7. Sunt folosite conținuturi interactive;
8. Existența feedback-ului rapid din parte profesorului.

9. În ce privește stabilirea câtorva aspecte negative identificate privind utilizarea Caietului de sarcini digital în comparație cu materialul tradițional, respondenții *nu* au stipulat careva obiecții.

Rezultatele experimentului și concluziile. Indiscutabil, rezultatele obținute în urma analizei chestionarului, trasează constatări clare referențiale segmentului „evaluare” – parte componentă a procesului educațional complex, definind problemele existente. Mai jos, sunt stipulate câteva constatări care se impun în raport cu răspunsurile (reflectate în procente), inclusiv posibile soluții:

1. **Constatare:** Elevii își autoevaluează propriul nivel de utilizare a instrumentelor TIC ca fiind unul mediu și avansat ceea ce face eficient actul de implementare a suportului digital.
2. **Constatare:** Implementarea suportului digital (caietul de sarcini), adaptat la cerințele învățământului la distanță a fost apreciat de elevi ca o acțiune *utilă*.
3. **Constatare:** Un procent semnificativ al elevilor interogați apreciază calitatea sarcinilor din suportul digital, considerându-le *attractive, utile, corespunzătoare*.
4. **Constatare:** Un procent semnificativ al elevilor interogați apreciază calitatea itemilor din Caietul de sarcini digital, considerându-le *attractive, utile, corespunzătoare*.
5. **Constatare:** În răspunsurile elevilor prevalează ideea că Caietul de sarcini digital este unul interactiv, ușor de asimilat și comod.
6. **Constatare:** Elevii, în mare măsură apreciază feedback-ul conducătorului de practică legat de utilizarea Caietului de sarcini digital.
7. **Constatare:** Elevii chestionați afirmă că Caietul de sarcini digital este util atât pentru lecțiile online, cât și pentru cele în format fizic.
8. **Constatare:** La întrebările ce țin de evaluarea propriului nivel de satisfacție în urma lucrului cu Caietul de sarcini digital, un procent semnificativ al elevilor interogați, evaluează propriul nivel de satisfacție ca fiind unul maxim.
9. **Constatare:** Răspunsurile respondenților privind avantajele identificate în utilizarea Caietului de sarcini digital în comparație cu cel tradițional variază, profilându-se totuși aspectul practic, divers, atractiv, experimental al celui digital
10. **Constatare:** Dezavantaje privind utilizarea Caietului de sarcini digital, respondenții nu au identificat.

Concluzii și recomandări

Studiul a relevat că învățarea în format online are multe beneficii, deoarece este știut faptul că elevii actuali sunt nativi digitali. Toate instrumentele digitale îi determină să învețe mai ușor. Astfel, *Caietul de sarcini digital*, propus elevilor anului I la stagiul de practică de inițiere în specialitate, reprezintă o abordare nouă în procesul de predare-învățare-evaluare. În circumstanțele învățării la distanță, am optat pentru excluderea formatul PDF și a formatului static al manualului tipărit.

Referitor la atractivitatea, utilitatea și interactivitatea Caietului de sarcini, este foarte ușor de sesizat după răspunsurile elevilor intervievați. Astfel, constatăm că materialul este prezentat într-un mod mult mai prietenos, mai variat și interactiv,

stimulând motivația pentru studiu prin bogate reprezentări grafice, explicații diversificate.

În urma cercetării realizate, am constatat că atât elevii cu rezultate școlare bune, cât și cei cu rezultate mai puțin bune, sunt, în mai mare măsură, pregătiți să lucreze cu instrumentele digitale și să se formeze în spațiul online.

Recomandăm orientarea subiecților procesului educațional (cadru didactic / elev) spre valorificarea suportului didactic digital și intensificarea utilizării tehnologiilor educaționale moderne și diversificarea acestora în procesul de predare – învățare – evaluare.

Bibliografie

1. DULAMĂ, MARIA ELIZA. Metodologii didactice activizante: teorie și practică. Clusium, Cluj-Napoca, 2008.
2. CUCOȘ CONSTANTIN. Informatizarea în educație. Editura Polirom, Iași, 2006.
3. POTOLEA DAN, NOVEANU EUGEN (coord.), Simona Velea, Petre Botnariuc, Cornelia Novak, Olimpus Istrate. Informatizarea sistemului de învățământ: Programul S.E.I. Raport de cercetare evaluativă. București: Universitatea din București, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, 2008.
4. FĂT SILVIA, LABĂR ADRIAN VICENȚIU. EFICIENȚA UTILIZĂRII NOILOR TEHNOLOGII ÎN EDUCAȚIE RAPORT DE CERCETARE EVALUATIVĂ. EduTIC, 2009.
5. BOCOȘ MUȘATA, CHIȘ VASILE, IONESCU MIRON, LĂSCUȘ VOICU, PEDA VASILE, RADU IOAN; coord. Ionescu Miron, Radu Ioan. Didactica modernă, - Ed. a 2-a, rev., Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
6. IONESCU MIRON. Didactica modernă. Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004.
7. OPREA CRENGUȚA LĂCRĂMIOARA. Strategii didactice interactive - EDP, 2007.
8. MUREȘAN, P., Învățarea rapidă și eficientă, Editura Ceres, București, 1990.